

LA SENYERA FEDERAL

PORTA-VÈU DE LA JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL

Any III

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
August, 14, baixos
No responem dels articles firmats.

Tarragona 21 Janer de 1909

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya y Nacions ibèriques,
trimestre. . . . . 1'50 ptas.
Extranger. . . . . 2'00 »

Nom. 68

HOMENATJE A LA PONENCIA

El lunch del diumenge

De verdader aconteixement pot classificarse l'acte que en obsequi a la Ponencia tingüé lloc el passat diumenge a la tarda en el Teatre Principal.

La Comissió organisadora del esmentat lunch, composta dels senyors En Carles Funtanet, En Francesc Vilà, En Lluís Clanchet y En Francesc Prat, pot estar satisfeta del èxit assolit en tal empresa, ja que el poble de Tarragona, sens distinció de classes ni partits, acudí carinyosament a la seva crida.

Molt avants de l'hora senyalada el teatre s'omplí de gom a gom, per una nombrosa concorrença entre la que hi abundaven les dames y senyoretas.

En el pati y escenari se colocaren les taules pels comensals, entre els quals ademés de la Ponencia composta de En Joan Pallarés, En Robert Guasch, En Pere Lloret, En Pere Redón, En Ramón Cavallé, En Anton Albafull, En Tomás Nin, En Ramón Gibert, En Pau Segura y En Anton Chulvi, en representació de la prempsa, s'hi veien bon nombre de distingides personalitats, entre elles En Agustí Martínez Cervero, En Anselm Guasch, En Anton Balcells y els presidents de distintes societats.

La prempsa hi estava representada per el *Diario de Tarragona*, *La Cruz*, *La Reconquista*, *Catalunya Nova* y *LA SENYERA FEDERAL* y quiscuns corresponsals dels diaris de Barcelona y Madrid.

El lunch que fou servit per totes les fones de la ciutat se composà dels següents plats: Rost-bif, Salsa Tártara, Gelantina di Capón al aspic, Postres varies y Vins de Rioja, Priorat y Xerés.

Després dels postres s'iniciaren els brindis, fent us de la paraula

En Joan Pallarés

Diu que la festa que se celebra en lloc de dirse d'homenatje a la Ponencia deuria anomenar-se festa tarragonina.

Entén que es una festa de família y que en aquestes es costum parlar ab el cor y per això-diu-jo també vull parlarvos ab el cor.

Manifesta que al seu entendrer la comissió no mereix lo que s'ha fet en obsequi seu, y afirma que qui s'ho mereix tot es el poble que tan bellament ha sapigut compenetrar-se ab la idea, omplint les fulles—que no han resultat de farsa com alguns volen—de suscripció voluntaria.

Molts pobles d'Espanya parlen ayui de Tarragona y alguns d'ells, entre els qui's conta Sant Sebastià de Biscaia, ens demanen dades pera implantar la reforma.

Acaba recomanant que no decai

gui el nostre entusiasme y que sigui aquest acte el primer de la regeneració de Tarragona. (Entusiastes aplaudiments.)

En Bernabé Martí Bofarull

Enten que tota alabansa, tot elogi dedicats a la Ponencia que ab tant d'èxit ha assolit la supresió dels fielats pera la recaudació del odiat imposte de consums, son pocs per lo que l'obra significa entenent que ha arrelat en esperit ab el poble y que el poble ha sabut veure en ella el noble afany d'engrandir la ciutat.

Diu que no eren les muralles les que ens aïllaven sino els homes que en compliment d'un dever donaven lloc a espectacles de sang y vergonya.

Es necessari que aquest moviment de solidaritat perduri y que no'l pugui rompre les diferencies polítiques.

Finalisa el seu bell parlament demandant un aplaudiment pera els dignes individus de la Comissió y que aquest alt esperit patriòtic que hem demostrat ara, surti a la llum del sol el dia no llunyà en que serán cridats per altres als devers de ciutadanía. (Sorollosos petaments de mans).

En Ferran Vendrell Ferrer

Comensa dient que'l jorn mes hermos de la seva vida es aqueix en que ve a complir l'encàrrec de dirigir la paraula al poble en nom de l'entitat de cultura que representa.

Diu que el fet de suprimir els portals es un acte de cultura, però entén que han contret el compromís de consolidar aquesta reforma costi lo que costi a fí de que jamai pugan restablir els portals. (Aplausos).

En Pere Loperena

Parla en nom del Claustre de Professors de l'Institut general y tècnic y diu que ha vingut a adherir-se a la festa en son nom y en el dels seus companys, deixantse a casa la política que no deu traslluirse en aquests casos en que's treballa pel be general de la ciutat.

Ab paraula correcta analisa la tasca de la Comissió y la protecció decidida que a la mateixa han dispensat totes les classes socials, donantse el bell espectacle de que tothom se despullés de roncunes de partits pera coadiuvar a l'obra del be general.

Afirma que en aquest assumpte tots hem sapigut desterrat l'ideal polític pera sentirnos solzament tarragonins y acaba desitjant que la mort dels portals en nostra ciutat sia eterna. (Grans aplaudiments).

En Joan Ramonacho

Comensa el seu parlament plé de poesia alsant la copa per Tarragona

y per les belles tarragonines que han acudit al acte. Brinda per la ciutat successorà d'aquella que dictà lleis al mon vint segles arrera.

Tarragona també avui pel esfors de tots els seus fills acaba de donar una llei civilisadora que serà apropiada per moltes altres ciutats espanyoles.

Avui-diu—fa cinc anys dels disturbis per consums que portaren a variis obrers a la presó y fa història dels treballs que's feren pera llibertarlos y dels auxilis que se'ls dispensaren en aquell captiveri.

Dona terme al seu discurs recomenant a la Comissió que no's disolguy que estudii altres reformas que portin a Tarragona l'explendor dels passats temps. (Forts picaments de mans.)

Dr. En Anton Balsells.

Comensa el canonje magistral dient a l'auditori que no'l coneix, puig resulten per ell desconeguts els tarragonins a qui sempre havia conegut tan ensopits, tan indiferents per tot y als qui avui mira tan entusiastats pel nou mètode de recaudació de consums.

Ab els consums diu que li semblava Tarragona una ciutat apestada puig que els habitants de les viles veïnes, al parlar d'anar a Tarragona s'esporuguïen al pensar en els temibles consumers.

Avui ab el canvi de régime tot ha variat y fins en les nostres cares—diu—sembla quo bi ha mes alegria.

Diuen que això no durarà—continua—que no pagarà ningú, ab això no hi puc respondre, responeu vosaltres.

Diu que l'obra realisada es obra de tots y que ningú intentarà destruirla y prega que perseverem en la vía empresa fent que la nostra ciutat arribi a ocupar el lloc que li correspon.

Dona un vot de gracies a tots quants han contribuit al èxit assolit y acaba ab un "Visca Tarragona" unànimement contestat.

El president del Comité Federal En Carles Masdeu, portat pel seu entusiasme, abraça al orador, dirigintse mutuament paraules afectuoses. (Ovació delirant.)

En Pere Redón.

Perque no sembli apassionat el nostre relat ens limitarem a traduir textualment lo que diu el confare *La Cruz*.

La cortesia me obliga a demostrar agraiment per aqueix homenatje, no ab paraules estudiades sino ab frases dictades pel cor. Ab aquest obsequi eus haveu excedit, perque'l que compleix un deber no mereix recompensa, y nosaltres sols hem fet corresponde a la confiança del poble. Es més, crec que s'han invertit els termes y qu'els que deuen ser obsequiats sou vosaltres, millor dit, Tarragona (aplausos).

Lo que va vencer tots els obstacles y obligà a capitoljar a cuants s'oposaven, ha sigut l'ona d'opinió tarragonina.

Prometo vetllar sempre perque la

reforma se consolidi y s'amplihi y Tarragona segueixi endavant y logri conquerir majoria a l'Ajuntament, evitant que tornin a ser regidors aquells que afirmavan que'ls interessos del comú no son de ningú.

Aqueixos inte essos son mes sa-grats, si's vol, que'ls particulars, y per això debém confials en bones mans (aplaudiments).

S'ha parlat de fraternitat però jo crec que continuará la línia divisoria entre'ls bons y dolens, els que treballen per la colectivitat y ls que treballen per benefici propi; els que perseguixen y'ls que son perseguits, apesar d'esser manifesta la seva ignorància.

Costíl que costí s'ha de repetir aqueix hermos acte d'estreta unió, tenint en compte en son dia quins han sigut els que han volgut el benestar de Tarragona y'ls que no s'hauríen detingut ni devant de sa ruina.

Quantes vegades convingui, faré que aqueixa poderosa ona que'ns permetrà guanyar y trionfar (aplaudiments generals) ¡Visca Tarragona! (Viscas y aplaudiments)

En Pere Lloret

Avans de comensar el seu parlament dona lectura dels següents telegramas que son rebuts ab forts aplaudiments.

«Madrid, 17, Redón.—Adhiérome entusiasticamente justo homenaje Comisión gestora supresión fielatos. Que Tarragona sepa conservar vuestra gigantesca obra para la cual contad siempre conmigo. Nougués.»

«Madrid, 17.—Presidente Diputación Provincial. Esforzado intento de Tarragona debe servir de ejemplo á toda España para redimirse del odio. Impuesto de consumos sustituyéndolo con tributos más equitativos, fáciles y llevaderos.—Reverte.»

Comensà l'amic Lloret el seu bell parlament dedicant un fervent record als tarragonins escampats en tots indrets del mon, que un dia tingueren que deixar aquest cel y aquest camp pera solucionar el problema de la vida.

Diu que no entrará en detalls sobre la reforma introduida, doncs no pot acceptar de cap de les maneres pera la Comissió en sí la festa que, o no significa res, o es el primer acte de civisme realisat pels tarragonins.

Afirma que l'home com a sér social no sols ve obligat al cultiu de l'art si es artista o al del comers si se sent comerciant, sino que deu vetllar com a ciutadà pels interessos de la ciutat que son els de to's.

Roma—diu—fou una gran nació perque sapigué primer ésser un gran Municipi. Aixó es lo que heu de procurar pera que Tarragona sia rica y plena.

Acaba recomanant a tots unió voluntat y esperit de sacrifici. (Nodrits aplaudiments).

En Anton Albafull

Comensa dient que dirà la última paraula recordant les promeses que pronuncià en lo saló de la Diputació al iniciarse la reforma: Hem d'alsar bandera blanca.

Creu que la festa no es d'homenatje a la Comissió sinó al poble de Tarragona que ha realitzat el miracle.

Diu que el pervindre del projecte estava assegurat desde'l moment en que varen desapareixer els portals, però calia assegurar els ingressos del Matadero y aquests en els 15 dies que portan de reforma han soferit un augment de mes de 1000 pessetes.

Enten com els demés oradors que es necessari emprendre altres reformes que donguin a Tarragona l'estat d'explendor de que es digne.

Fa història de les ventatges que porta en sí la Llei d'Administració local y recomana a tots que no deixin d'estudiarla.

Acaba donant mercés a tots els concurrents, (Sorollosa ovació.)

El senyor Pallarés dona per acabat l'acte després de felicitar als oradors que han pres part en el mateix, y et teatre's desoccupa tranquila y ordenadament.

E! nostre aplaudiment sincer y entusiasta acompaña a tots els qui ab llur assistència al acte contribuïren a donarli relleu.

Del Mestre

À la orilla del mar

Alfredo.—¿Decís que nos engañan á cada paso los sentidos?

El Padre.—A cada paso, Alfredo. ¿Ves aquella ola? ¿No te parece que avanza y viene á estrellarse contra las rocas de esta playa?

Alfredo.—Ciento.

El Padre.—No avanza ni retrocede; no tiene mas movimiento que el de arriba á abajo. ¿Te parecen estas olas continuación de la primera que alcanzan á distinguir tu ojos? Una de tantas ilusiones.

Alfredo.—¿Que son entonces las olas?

El Padre.—Ondulaciones debidas á la presión desigual del viento sobre las aguas, cuando no á las corrientes oceánicas. Deprime su propia carne en un punto, y la ves crecer en otro. Deprime el viento unas aguas, y eleva las del lado. Cada depresión y cada elevación correspondiente constituye una ola.

Alfredo.—No me negareis que las olas baten aquí con impetu las rocas. Ved cómo se rompen y saltan por el aire deshechas en espuma.

El Padre.—Aliá á lo lejos no ves también como blanquean? Donde quiera que dan con un peñasco, un banco de arena, una isleta, sucede otro tanto. No es la ola la que bate la roca; es la roca la que rompe la ola y la deshace. No en toda la ribera del mar hay rocas. ¿Por qué donde no las hay ves simplemente las aguas extendiéndose como una sábana sobre las arenas de la playa? La sola interrupción de la curva que describen las olas constituye las rompienes.

Alfredo.—Y la espuma?

El Padre.—Espuma la arrojan á menudo las olas mucho antes de llegar á la costa. Da el viento contra su cúspide, y dispersa partículas de agua en todas direcciones. Y si las dispersa allí el viento, ¿cómo aquí no las rocas?

Alfredo.—Comprendo, comprendo; pero he aquí que en tanto que hablamos no parece sino que el mar avanza. ¿Será esta otra ilusión de mis sentidos?

El Padre.—No, Alfredo; estamos á la hora del refugio!

Alfredo.—¡á la hora del refugio!

El Padre.—No has oido segùn esto hablar de las mareas?

La luna atrae fuertemente las aguas del Océano y las levanta dos veces por

día. La subida ó el crecimiento de las aguas constituye el flujo; su bajada el reflujo; su subida y su bajada la marea. Cuando aumentan las aguas en altura ¿no te parece natural que disminuyan en extensión y pierdan terreno en la playa? Ya que bajen, ¿no te parece natural que lo recobren?

Alfredo.—¿Y experimentan el flujo y el reflujo siempre á las mismas horas?

El Padre.—A las mismas precisamente no, porque el globo emplea solo veinticuatro horas en dar la vuelta sobre su eje, y la luna veinticuatro y cuarenta y nueve minutos para volver á encontrarse sobre un mismo punto de la tierra. Las mareas se verifican durante una lunación cuarenta y nueve minutos mas tarde por día, Establecese, sin embargo, por regla general, y cabe establecerla, que en las seis primeras horas del dia las aguas suben, en las otras seis bajan, y así sucesivamente.

Alfredo.—¡Admirable fenómeno! ¿Decís que es debido á la luna?

El Padre.—La luna basta á producirlo; pero nunca son mayores las mareas que cuando atraen directamente la luna y el sol las aguas del Océano. En los novilunios y los plenilunios, cuando el sol y la luna están en una misma línea, las mareas son muy altas; en las cuadraturas, cuando el sol y la luna están en ángulo recto, las mareas son bajas. Obran los dos astros en igual sentido durante los novilunios y los plenilunios; durante las cuadraturas, en sentido opuesto.

Adela.—¿Sabéis, padre, que os vais entrando sin sentirlo en consideraciones bien difíciles? Os habíais propuesto hablarnos de ilusiones y no de realidades. En hora buena que hubieseis seguido diciéndonos algo de esas pícaras olas que había creído siempre que venían de muy lejos; ¿a qué mentar ahora las cuadraturas y los novilunios?

El Padre.—¿Quieres entonces que siga destruyendo tus queridas ilusiones? ¡Pobre niña! Levanta los ojos y mira: ¿que ves sobre tu cabeza?

Adela.—¿Qué he de ver sino el cielo?

El Padre.—Rasga también esa ilusión, porque ese cielo no está sino en tus ojos. El azul que ves es el color del aire, de ese aire que respiras.

Adela.—¿Cómo padre?

El Padre.—Ven y sigueme. Recoge agua en el hueco de tu mano. ¿De qué color te parece?

Adela.—Blanca como la de la fuente.

El Padre.—Mira, sin embargo, el mar; ¿es blanca la superficie del Océano?

Adela.—No, sino azul.

El Padre.—El agua en pequeñas cantidades es pues blanca, azul en grandes masas. Así del aire. Son también incoloras sus capas, pero azul su conjunto, el conjunto de la atmósfera. A cierta altura de la tierra ¿crees que verías ni aún ese color que tan hermosos sueños te ha inspirado?

Adela.—¿Qué es lo que entonces se cubre por la noche de estrellas relucientes?

El Padre.—¡Pobre Adela! Esas estrellas relucientes están á millares de kilómetros de tu cielo imaginario. La altura del aire atmosférico es de 80 kilómetros. Recorre la luz 320.000 por segundo, y ha tardado nada menos que años en bajar de la estrella más próxima á la tierra. Calcula á que distancia de esa bóveda azulada no se ha de hallar la estrella. Está el sol sobre nosotros á más de 157 millones de kilómetros: baja de él la luz en 8 minutos y 13 segundos. Han de distar las estrellas millones de millones de kilómetros lo mismo del sol que de nuestro reducido planeta.

¿Crees por otra parte que ahora como de noche no pueblan el espacio? No las ves ahora porque su luz la eclipsa la del

sol; pero brillan y centellean como de noche; aun en lo más claro del dia podrías distinguirlas desde lo profundo de un pozo.

Adela.—Y yo que había creido siempre el cielo en lo alto...!

El Padre.—¿Mas que es para tí lo alto? Vives en un globo que gira sin cesar sobre si mismo. Que estés en el hemisferio del Norte, que en el del Sur, no dejas nunca de ver tu cielo. Como lo tienes sobre tu cabeza, ¿no lo has de tener debajo de tus plantas? Ese que llamas cielo está sobre tí, debajo de tí, á tu derecha á tu izquierda.

Adela.—Siento haberlos traído de nuevo á hablar de nuestras ilusiones, porque acabais de sumergir en un mar de dudas mi alma.

El Padre.—En un mar de dudas, Adela? Puede muy bien ser una ilusión el cielo de tus sentidos y no serlo el de tu espíritu. Corregir un error de tu cuerpo ¿puede ser nunca negar una creencia de tu alma? No, como tu creencia no descanse pura y simplemente en el testimonio de tus sentidos.

¿Dudas tú también Alfredo?

Alfredo.—No, pero he oido explicar muy de otra manera el color del cielo. Ese color que ves, me dijeron, son los rayos azules del sol reflejados por la tie-

rra.

El Padre.—¿Y te parece verdadera la teoría? Mañana se cubre el horizonte, y no ves ya en la atmósfera los rayos azules. Subes á una cumbre que domine las nubes, y vuelves á ver azul el cielo.

Pero es Adela muy impresionable. Mirala con la cabeza baja como esas rosas que marchita el hálito de un huracán ardiente. Llevémolas á su buena madre para que la anime con el rocío vivificador de su palabra.

F. PÍ Y MARGALL.

Solidaritat tarragonina

Solidaritat?... Si, companys, Solidaritat. Es l'únic mot que glosa fidelment la tasca realisada pel poble de Tarragona, al no voler fielats de consums, haventse lograt satisfactoriament el desig de tots els bons tarragonins.

Héu vist com s'han ajuntat tots els elements sàns de la població, y, de frets y mansois comeren, segons digué molt bé un dels oradors del *lunch* en honor a la Comissió, varen tornar-se ènergics, y's varen redressar tots unanimement per salvar a Tarragona, que poc a poc anava perdent la vida? Es aquest un acte en el que tots els bons tarragonins, qui en mes o en menys escala, hi hem colabarat.

Pera la salvació de la ciutat dels nostres amors s'han oblidat agravis passats si n'hi hagut; s'han rectificat conceptes errònies que al primer moment no varen véure; s'han ajuntat homes respectables y entitats polítiques, recreatives, literaries y socials, de diferent modo de pensar cada hú d'ells, ab el sol y verdader lema de *TOT PER TARRAGONA*, y s'ha donat el primer pas ab peu segurissim, malgrat les desconfiances que inspiraven certs *Judes*, prou coneeguts de tothom, y'l seu gran empenyo en que fracassés el primer acte que portava a la pràctica la Solidaritat tarragonina.

No hi veieu en aquest sublim gest de Tarragona redressantse, la seguritat d'una vida nova y pròspera—al menys millorada en bona part—pera l'avenir? Ningú ho negarà, sino que tothom ens donarà la raó.

Jo comparo la Solidaritat tarragonina ab la Solidaritat catalana. Es necessari l'acoblatament de tots els catalans pera la salvació de Catalunya, que de temps se

trova vexada y fins escarnida per molts que no'n son fills seus? Si, y per aquest objecte se constituirà la Solidaritat catalana, ajuntantse els fills de Catalunya y d'altres que no'n son fills, sense escloure a ningú per pensar d'aquesta o d'aquella manera, que per la defensa de la terra mare tots som iguals, tots som bons y dignes.

La Solidaritat tarragonina, doncs, ha quedat formada per tots els bons tarragonins. Ella seguirà treballant sempre per la prosperitat de nostra volguda ciutat, enarborent entusiàsticament aquella senyera barrada de Tarragona de que ns parlava l'Albafull en el *lunch* del diumenge.

Y ai d'aquell que vulgui deturar la marxa o entorpir la tasca del poble! Serà trepitjat per sempre mes, y condemnat a revolcarse en el fang de l'enveja, mentre tothom el senyalarà ab el dit, pera que aquells que no li hagin pogut apreciar la mala fe, puguen desde aquell moment saber qui es y escupirli a tothora al rostre.

Tarragonis! Felicitemosen tots plegats de l'èxit qu'encapsala la llista dels fets de la Solidaritat tarragonina!

A. BRISA.

Plecs y esquinades

Com un deute de cortesía debém dedicar el primer plec del present número a «Comisión organizadora del homenaje á la Ponencia ó la Comisión gestora de la suspensión de los fielats de consumos de Tarragona».

Mil mercés avans que tot pel *vermouth* ab que foren obsequials tots els *miron*s que acudiren a honorar la festa y especialment en nom de les seyyores y seyyoretas pels artístics *bouquets*,

¡Gratzia tanta, signori!

**

Y ara que parlém d'aixó hem de fer remarcar nosaltres, que som els últims de la classe, que ab tot y haverse prodigat elogis a tort y a dret, per la prempsa que tan hi ha contribuit, no hi hagué ni una sola paraula de regraciamient.

Nosaltres ja els ho disculpém, ja, però hi ha gent tan mal pensada!

Tres notes del homenatje.

Vendrell (el joven) va dir «que era un verdader acte de cultura suprimir totes les portes».

Home, apart de les moltes consideracions de caràcter polític que podriem fer sobre les anteriors ratlles n'hi ha una de caràcter higiènic que ens fa estar en contra de vosté.

No comprén que si suprimíem totes les portes estaríem exposats a moltes pulmonies?

**

D. Joan Ramonacho ens donà un curs d'astronomia que, si podia vindre de nou a quicuns dels assistents en cambi no sabém en que podía portar relació ab els consums.

Com no' sigui per allò que deia un amic nostre de que «els consumers acabarien per estrellarnos a tots!»

**

Y va la darrera.

El aplaudit magistrat, senyor Balcells, va dir que no ens coneixia als tarragonins perque ens creia indiferents de tot y aleshores ens veia «tan engrescats, tan vius, tan entusiastas y tan moguts».

Y per aixó últim no ens coneixia?

Com se coneix que ell retira de jorn!

No sabém qui fou el graciós autor de l'ocorrença, si l'Agència telegràfica,

el traductor o'l caixista; el cas es que en un diari català, hi van llegir dies endarrer en la secció telegràfica que s'havia «nomenat bisbe de Canaries a don Alfred P. rez Muñoz, mestre d'escola de Lleó.» L'autor, si ho va fer de bona fé, va confondre mestreescola ab mestre de escola, que no vol dir pas lo mateix!

Sabé que un coneigut mestre d'escola de la nostra ciutat, que va llegar tal nova, estava d'allò mes content per estar ell també en condicions (!) pera ésser bisbe. Y exclamava: Mentre hi ha vida hi ha esperança!

Quants ne va deixar el rei Herodes!

El diari que dona millor informació del *lunch* del teatre Principal es el diari del *barrot*.

Agafin el número del dimarts y se'n convencerán al veure les dues... línies que hi dedica.

Cad'any, seguint una costum tradicional, per St. Antoni rifen a l'iglesia de St. Llorens tres coses principals: un porc, un bé y un imatge de St. Antoni.

Aquesta rifa no's creguin que resulti *gratis et amore* pera'l públic, no, en fi, ja ho sabrán millor que nosaltres que es *gratis*... la butxaca ab vint céntims de limosna per cada bitllot que no'ls venen, no, sino que'ls expedieyen.

No sabém si en altres poblacions se n'hi donen de cassos com aquest, de que vagin pel carrer ab el bé y a voltes ab el tocino y tot, venent els bitllots als acordes d'una gralla y un timbal que tan aviat ens toquen allò que vol ser la maquinista de l'amor de «Las Bribonas» o allò altre sentimental de l'«Alma de Dies», el cant de's húngaros, tocat tot ab una gracia y ab una afinació que ya ya...

Está probat, doncs, que les coses de St. Antoni y les del sant genre xic, formen una forta solidaritat.

Ara ja estan de moda les solidaritats; sols siguen senzillament solidaritats, siguen so'ídaritats anti-solidaries.

Aficionats nosaltres també a fer xardes y endevinalles y a solucionarne, ne trobem una en el setmanari *Metralla* que l'oférem als nostres lectors.

Vegin si'ls hi fá pessa:
«Ja se sab d'una manera certa y segura que la *daix* *nses* torna a estar *d'l'on-sas!*...

Pero ¿no hi hauria manera de ficarli

una mica de cànfora a la butxaca a n'aquest xicot?

Endavina endavineta... Han trobat la solució?...

La Bandera Regional, setmanari carlista de Barcelona, ha mudat les plomes com els canaris.

Avans les tenia catalanes; ara ni que siguin catalanes,—segons diuen ells,—estan disfressades de castiles.

Diuen que diuen quel'l cambi es degut a que no hi havia la videta al parlar en la llengua propria. Ho ignorém y n'il volé saber el perque. Lo únic que sabém es que el ridicol del setmanari carlista es grós. Nosaltres, si no poguem menjar escudella, menjarérem pá sol. Pero no cauriem en un ridicol com aquest, que sols serveix per donar greix als anticatalans.

La Troná, hermosissim exemplar de cultura valenciana, com podrán veurer els que llegeixin la seva *Secüi Kilogràfica*, les emprén contra en Salvatella per que ha dit que formularia vot particular en l'acta del *paniguero Azati*.

No te altre feina mellor en que emplearse *La Troná*?
Doncs permetins que nosaltres, ab tot y esser molt joves, li doném un consell.

Comprin deu céntims de sabó y frequin fort els seus exemplars, que surten grocs... d'enveja.

El Diario del Comercio es d'allò mes xistós que's por trobar.

Després d'indignar-se contra dos estimats confreres locals per uns mots que dediquen al senyor batlle en la qüestió de un industrial sorpres en la introducció de carn de porc diu: «Perque no diuen res d'aquell sacerdot de qui tan s'ha parlat per igual motiu?»

Home! y vosté que no es ningú, senyor *Comercio*? També ens agradaría veurel quiscuna vegada traient les castanyes del foc; encar que n'hi petés alguna als bigotis.

A menjárselles tothom es bò.

Sols y noves

Al «Diario del Comercio»

Menteix descaradament *Diario del Comercio* a l'atribuir a nostre estimat amic y correligionari En Carles Masdeu, certes frases que no ha pronunciat durant els quatre anys de regidor. La ma-

quiavèlica intenció del diari canyellista no ha de reportarli cap resultat pràctic, y mal camí ha agafat escullint el de les insidies y mentides. Nosaltres, ja ho sab de sempre, l'havém de seguir a tots els camins que'ns porti; ell ab el sac p'le de mentides, nosaltres plens de veritat pera confondrel a tot hora.

Sostenim es una mentida lo que atribueix al Sr. Masdeu, en canvi es una veritat que'l Sr. Menendez, director del *Comercio* y empleat avui a l'Ajuntament, quan varen deixarlo cessant al Govern Civil, va llençar el *Diario*, un munt d'accusacions demunt els homes del partit conservador y fins al Marqués de Grigny va dedicarli uns versos, que n'hi havia pera lleparshi els diüs. A'n Prat, per taules de café y per tot arreu el deixaven com un drap brut, de tal manera, que determinaren certes escenes no gaire edificants entre personatges d'abús grupus, conservador y canyellista. No direm, per ara, els noms d'aquests personatges ni les paraules, qu'en les disputes, surten de llurs boques, però si hem de recordar que la primera feina que va fer l'exarcade canyellista, senyor Sabater, al posessionarse del càrrec, va esser deixar cessant a un oncle den Prat...

Vegi *Diario del Comercio*, si pot negar aquestes veritats, y altres que'ns obligarà a dir, *ad majorem Dei gloriam*.

Per el dilluns próxim está assenyalat el judici oral que contra el nostre amic Pere Redón se segueix per atentat a la autoritat.

Com ja fidiguerem la defensa corre a càrrec del nostre Director En Juliá Nougués y l'accusació privada a la del *hijo predilecto* En Joan Cañellas.

Confiadament esperém un fallo completament absolutori, que permeti al nostre benvolgut correligionari a que pugui reanudar sa campanya moralizadora en el sí del nostre Muni ipi.

Com es sabut l'alcalde ni com particolar ni com fabricant de gel no va volquer inscriures en la suscripció patriótica ni va volquer fixar cap cantitat per lo que pertoca a la seva industria.

¡Quina manera de donar lliur!
¿Y ab quina autoritat pot ara recomanar, com ha fet, als veïns, que s'inscriguin a la suscripció patriótica?

Predicar ab l'exemple es lo que procedeix y no jugar ab dos jocs de cartes: Ab l'un fer tota la contra al projecte de su-

pressió de fielatos y ab l'altre apareixer com el seu més entusiasta defensor.

¡Quanta hipocrisia!

Fem avinent als nosres correligionaris, que en els baixos de les Cases Consistorials estan exposades al públic les llistes del nou Cens electoral, pera que tothom puga revisarles.

Les noves d'inclusió o exclusió, degudament autorisades y documentades, poden presentarse a la Junta municipal del Cens fins el dia 25 del corrent.

La Publicidad, de Barcelona, ha obert una enquesta sobre els procediments per arribar a la conjunció de tots els republicans de Catalunya en un sol partit verament nacional.

La idea ens plauria que fos una realitat, per lo qual no serém nosaltres els últims de dirhi la nostra paraula.

Segueixen veientse molt concorreguts els balls de l'actual temporada de Carnaval que se celebren en el Centre Federal.

El vinent diumenge anirà'l tercer de la temporada y es de creure que's veurà tan animat com els anteriors.

Per l'Arcaldia s'ha publicat la següent circular:

«La suscripción patriótica voluntaria que se inició como uno de los ingresos más eficaces para completar el cupo total de consumos de esta ciudad, ha dado resultados satisfactorios, pero faltando algunas personas, cabezas de familia, que no han presentado el Boletín de suscripción causando con ello retraso que impide comenzar la cobranza, esta Alcaldía se dirige á invita á todos cuantos no se han inscrito, en súplica de que lo hagan á la mayor brevedad posible, dando con ello una verdadera muestra de generosidad y patriotismo.

Para que resulte factible esta súplica, se pasarán á domicilio por los dependientes del Excmo. Ayuntamiento, paquetes de suscripción voluntaria que, una vez llenados por el cabeza de familia, podrán ser entregadas al dependiente de la autoridad que pase á recoger dichos documentos, dentro del tercer día de su entrega.

Tarragona 19 de Enero de 1909.—El Alcalde, José Prat.»

Estampa de E. Pamies, Unió, 54.

sugestionado por la escena no se había dado cuenta de lo que acababa de pasar. Más la reacción obró pronto en ella; su rostro, de común risueño, se puso serio, y momentáneamente surgieron en su mente el recuerdo de los pretéritos tiempos de vida cortesana.

Se le apareció París, la populosa urbe primero, escenario de sus triunfos de amores venales, la vida misera de bohemia sentimental, arrastrada con la clámide de harapos con que cubría sus carnes por los largos boulevards á la hora del crepúsculo, ofreciendo su carne púber al primer advenedizo á cambio de unos chavos conque mitigar el hambre. Despues el penoso ascenso hasta escalar la cima, el Acrópolis desado donde una abigarrada multitud sedienta de carne... se arrastraba rindiendo a adoración. Recordó al Creso italiano arruinado por satisfacer todos sus menores caprichos; fino, elegante como una señorita, pero tan fuerte en el amor, que sus manos de doncella semejaban garfios de hierro en la suprema hora... y al evocar todos estos pensamientos, apoderóse de su alma un extraño sentimentalismo; en

ALMAS GRANDES

un chichón mayúsculo en la cabeza, fué trasladado á una farmacia. Calmado Guillermo, interrogó á Leonora y entonces esa le refirió que aquel joven con aspecto de mendigo había sido millonario. Enamorado locamente de ella se había arruinado en cuatro días; bien se merecía un beso. He aquí explicado el lance.

—Es gracioso!—exclamaron todos.

—Pues yo no he añadido detalle, así me lo contó Guillermo.—

El director, sentado en la silla pegó con la batuta en el atril, miró como un general á su ejército y haciendo un movimiento con la cabeza, la orquesta rompió á tocar.

El acto se deslizó con rapidez. Leonora, nerviosa é irritada, no dejaba de escudriñar por todos los sitios buscando á Guillermo; una esperanza le quedaba y esto le tranquilizó. «Quizás algún quehacer urgente le retenga y fuera á esperarla á la salida; si eso era, no se comprendía de otra manera.»

Llegó la escena final. Otello instigado por el infiel Yago, rabioso de amor y celos, obliga brutalmente á Desdémona á confessar su adulterio; ésta con voz que semeja un balido, horrorizada por el aspecto feroz del negro lo niega, más Otello, desesperado, rugiendo en su alma un volcán, sin compasión la estrecha contra su pecho y levantándola en vilo como si fuese una débil y blanca pluma la conduce hasta la gradería del lecho donde ella, con sus ojos de turquesa, implora piedad.

El público sugestionado por esta escena realista, magistralmente interpretada, escuchaba con religiosa atención; era la catástrofe final en que las multitudes se abandonan al talento del genio y preparan las manos.

Comovida Leonora, contemplaba la colossal escena con entusiasmo; y las allillas de su nariz se dilataban á cada movimiento de los artistas y sus ojos fulgurantes como carbuncos se arrasaron de lágrimas. Otello, á fuerza de luchar, rotas las fibras del alma la tiende en el lecho, y formando un dogal con las trenzas de oro de la infeliz Desdémona

na le aprieta la garganta y esta muere en el lecho nupcial sin exhalar ni una queja, como una mística paloma blanca.

Entonces sucedió una cosa inaudita. Del fondo del palco bis al de Leonora se levantó un hombre como impulsado por un resorte. El brillo de aquellas ojos que tanto la hicieron reir adquirió la lucidez del rayo; se hincharon sus azuladas venas... y asomando el cuerpo por el portier exclamó:

—¡Así amaría yo! ¡Así lo haría yo! ¡Igual que el negro!

—Más aún!—y arrogante como un ciclope, hermoso como un dios mitológico permaneció derecho en medio del palco, dilatadas las fosas nasales, pálido, extremadamente pálido.

Al timbre de aquella voz, velada por la emoción, pero energética á la par, se volvió rápidamente Leonora. Fijó sus verdes ojos en el palco, y al contemplar la diminuta figura del—hasta entonces no reconocido—Marqués de Alfara, no pudo contenerse, y de su garganta escapó una carcajada estridente, inmensa. Aquella risa nefastofélica hizo volver la cabeza á la mayoría del público que

GRAN HOTEL CONTINENTAL

— DE —

Martí y Redón**APODACA 30.—TELEFONO, 5.—TARRAGONA**

Establiment de primer ordre completament nou y construit exprofés pera hotel. Situació nmellorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnifices terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum elèctrica, Quarto de bany y ducha. Quarto fose per fotogràfs. Salons de lectura y pera visites. Autogarage. Wetersclosets. Cafè restaurant.

Higiene y confort modern. Seroei de gran luxo pera banquets.

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS IBARRA Y COMPANYÍA SOCIETAT EN COMANDITA SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Almeria, Málaga, Ci-dis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marin, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivedeu, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei ràpit eventual pera l' Nort d' Espanya, ab escala en els ports de Valenoia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbau.

S' admet càrrega y passatgers a preus reduïts.

Sortirà d' aquest port el pròxim dijous dia 28 el magnific vapor espanyol

Cabo Ortegal

de 2.500 tonelades, capitá En Eduard Sanchez. Admetent càrrega y passatgers pera's esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES.

PALLEJÁ-FOTÓGRAF UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etz. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

GRAN FÁBRICA DE CALSÁT**PERA PÀRVULS**

— DE —

CAVALLÉ Y MARQUÉS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94

TARRAGONA

CARNICERÍA

× DE ×

30632 BIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisións.

Cos del Bou, nombre 18**Tarragona****FÁBRICA DE BRAGUERS**

Y DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt colocar un braguer, però mes encare saberlo construir, puig avans de colocarlo es indispensable saberlo construir porque sense la ciencia y práctica de construcción mal se pot adquirir la de colocación.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que, desconeixent per complet llur construcción, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

El BRAGUER ARTICULADOR REGULADOR sistema Montserrat, es el mes práctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que siguin.

Grans existències de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies con-génites o de l' infància y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

CASA MONTSERRAT, UNIÓ, 34.—TARRAGONA

CLINICA Y CONSULTORI pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujía operatoria, parts electroteràpia y anästhesia micro-química d'orina y productes patològics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta

De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera 'ls pobres franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

RAMBLA CASTELAR, 31, PRINCIPAL

BODEGA VINÍCOLA DE DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, Priorat, País y generosos a preus mòdics. Unic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendiran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfon nom. 67

3, S. Agustí, 3.—Tarragona